

2.3. Стандартизиране на ромския език на Балканите

За първи път по стандартизирането на ромския език на Балканите започва да се работи в *бивша Югославия*. Ш. Юсуф и К. Кепески (1980) създават двуезична граматика на ромския език (ромско-македонска). Желанието на авторите е да създадат книжовен ромски език с цел да се използва за езиково обучение на ромските деца. Граматиката на Ш. Юсуф и К. Кепески през този период, освен в Македония, е използвана и в Сърбия и Косово като начална точка за ромската книжовна норма. В граматиката авторите работят с трите основни диалекта, които съществуват на територията на Македония: арлийски, джамбазки и бугурджийски. В основата на граматиката е арлийският диалект, но авторите дават примери и от другите два. За да избегнат чуждиците, Юсуф и Кепески заемат думи от хинди, но не ги адаптират към ромската фонетична система, което би породило затруднения при произнасянето на тези думи. Избраната от авторите ортография е латинска, но често има и цитирани текстове на ромски, при които е използвана кирилицата.

По-късно-през 90-години на XX в. – Ш. Юсуф издаде и буквар на ромски език в Република Македония. Недостатъкът на този учебник е изкуственото въвеждане на думи от езика хинди, дори и в случаите, когато има термини (слова), които са се установили трайно в речника на ромите.

В началото на 90-те години в България също се започва работа върху стандартизирането на ромския език. След проучване на опита в Чехия, Словакия и Македония авторски колектив, под наше с М. Янакиев ръководство, създаде ромска азбука и първия ромски буквар (Хр. Кючуков и др., 1993). Букварът е създаден на двуезичния принцип, т.е. всичко, което е написано на ромски, се превежда на български. Ромските